

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/ семестр	2020-2021 н.р. четвертий рік 7 семестр
-----------------------------	-----------------	-----------------------	---------------------	--------------------------------	---

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Сучасна українська літературна мова Синтаксис складного речення
Кафедра	філології
Освітня програма	Українська мова і література та зарубіжна література
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 5 Кількість годин: 150 Лекційні заняття: 22 (10 - заочна) Практичні заняття: 34 Самостійна робота: 94 (140 – заочна)
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Джанда Галина Богданівна старший викладач dzsandag@gmail.com посилання на курс в Classroom консультації щоп'ятниці 16.30 -17.30 або за домовленістю чи електронною поштою
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна є складовою повного навчального курсу «Сучасна українська літературна мова». Вона базується на дисциплінах «Практикум з української мови», «Сучасна українська літературна мова», оскільки в синтаксичному ярусі мовної системи знаходять найповніше вираження всі мовні одиниці інших рівнів, зокрема фонетичного, словотвірного, семантичного, морфологічного, стилістичного, набувають функціональної довершеності й логічної оцінки засоби мови і мовлення. У рамках дисципліни актуалізується значення правопису української мови, складаються умови для його повторення й розширення раніше засвоєних знань. Синтаксис складного речення є базовою дисципліною для викладання «Стилістики української мови» (синонімічні конструкції речень, трансформації простих речень у складні і навпаки, вивчення періоду як синтаксичної конструкції); тісний зв'язок з навчальною дисципліною «Українська література» полягає у використанні ілюстрованого (цитатного) матеріалу.
Анотація дисципліни, мета та очікувані	Навчальна дисципліна охоплює вивчення розділів синтаксис і пунктуація складного речення. <i>Мета викладання:</i> сформувані цілісний науковий погляд на синтаксичну систему й пунктуацію сучасної української

**програмні
результати
навчальної
дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

літературної мови, традиційні й новітні підходи щодо класифікації синтаксичних одиниць і з'ясування проблемних питань синтаксису.

Завдання навчальної дисципліни в теоретичному аспекті полягає в систематизованні наукових знань про речення як синтаксичну одиницю, засвоєнні основних понять курсу: складне речення, складна синтаксична конструкція, складне синтаксичне ціле, засоби зв'язку частин складного речення, пунктуація як система розділових знаків, спираючись на формально-граматичний, семантико-синтаксичний та комунікативний аспекти з урахуванням напрацювань вітчизняних та зарубіжних лінгвістів; вдосконалення практичних навичок аналізу простого речення як структурної частини складних речень різних типів, формування вмінь визначення засобів зв'язку частин складного речення, характеристики типів та різновидів складних речень і синтаксичних конструкцій; самостійного конструювання речень і вибору способів передачі чужої мови на письмі, набуття навичок застосування відокремлювальних та видільних розділових знаків; виконання системи вправ і завдань, спрямованих на набуття фахових компетентностей студентів та розвиток творчих здібностей.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

- здатність розуміти мову як особливу знакову систему, її природу та функції, генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний та інші рівні мови;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність самостійно аналізувати мовний і літературний матеріал та робити висновки;
- використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;
- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

	<p>– здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>Програмні результати навчання: здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повинні набути загальних і фахових компетентностей, оволодіти загальнонауковими та спеціальними філологічними методами аналізу синтаксичних одиниць; вміти застосовувати на практиці принципи української пунктуації, знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила, послуговуючись умовними позначками, складати структурні схеми складних речень, аналізувати синтаксичні одиниці за схемами розбору; використовувати різні типи складних речень у власному мовленні.</p> <p>Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі: Змістовний модуль 1. Складні речення сполучникового типу Тема 1. Складне речення як синтаксична одиниця. Історія української пунктуації. Основні принципи пунктуації. Тема 2. Складносурядне речення. Тема 3. Складнопідрядне речення нерозчленованої структури. Тема 4. Складнопідрядне речення розчленованої структури. Тема 5. Багатокомпонентне складнопідрядне речення. МКР1. Письмова робота, виконання тестових завдань відкритої та закритої форми; синтаксичний розбір речень. [25 балів] Змістовний модуль 2. Складні речення безсполучникового типу Тема 6. Елементарне складне безсполучникове речення. Тема 7. Багатокомпонентне безсполучникове складне речення. Тема 8. Складне речення з різними видами зв'язку. МКР2. Письмова робота, виконання тестових завдань відкритої та закритої форми; синтаксичний розбір речень. [20 балів] Змістовний модуль 3. Складні синтаксичні конструкції. Текст. Тема 9. Складні синтаксичні конструкції. Період. Різновиди періоду. Тема 10. Складне синтаксичне ціле. Текст. МКР3. Письмова робота, виконання тестових завдань, розгорнуті відповіді на запитання; синтаксичний розбір тексту. [15 балів]</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки та охоплює поточний контроль (усне та письмове опитування, самоконтроль, захист самостійних робіт, презентації, тестове опитування, індивідуальні завдання, творчі проекти) - 30%, проміжний контроль (модульні контрольні роботи) - 30%, підсумковий контроль у формі екзамену – 40%. Екзамен проводиться в письмово-усній формі, кожен варіант включає 3 питання, з них перше і друге – теоретичне, 3 – практичне, розбір складного речення, відповіді на які дають можливість об'єктивно оцінити рівень знань студента. <i>Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань.</i> <i>Оцінювання результатів навчання проводиться за 100-бальною шкалою. 100 - 90 балів</i> Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову</p>

	<p>рекомендовану літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.</p> <p>89 – 82 балів Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає окремі неістотні неточності та незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці.</p> <p>Студент за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.</p> <p>81-75 балів</p> <p>Студент добре володіє навчальним матеріалом на рівні запам'ятовування, відтворює значну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, добре знає основні поняття навчального матеріалу. Практичні завдання виконує за зразком, має елементарні, нестійкі навички виконання завдань.</p> <p>74 - 64 балів</p> <p>Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з окремими порушеннями логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу.</p> <p>Студент має елементарні, але нестійкі навички виконання завдань; практичні завдання за зразком виконує з помилками.</p> <p>63 - 60 балів</p> <p>Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні правила. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.</p> <p>59 - 35 балів</p> <p>Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.</p> <p>34 - 0 балів</p> <p>Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відвідування навчальних занять обов'язкове, основні вимоги до студентів: активність на практичних заняттях, дедлайн, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах, обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom</p>

	<p>Навчальні ресурси: презентації лекцій, плани практичних занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань на сторінці курсу в Google Classroom, методичні рекомендації до підготовки і захисту творчих проектів, виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи.</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Базова література.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бевзенко, С.П. Сучасна українська мова: Синтаксис: навч. посіб. для студ. вузів філол. спец. / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К.: Вища школа, 2005. –270 с. 2. Вихованець І. Р. Граматика української мови: Синтаксис / І.Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1993. –368 с. 3. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови: [монографія] / І. Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1992. – 224 с. 4. Загнітко А.П. Теорія сучасного синтаксису: Монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2007. – 294 с. 5. Синтаксис української мови. – К.: Академія, 2004. – 406 с. 6. Сучасна українська мова: підруч. / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. – К.: Либідь, 2001. – 312 с. 7. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підруч. для студ. вищ. навч.закл. – (Альма-матер) / К.Ф. Шульжук. –2-е вид., допов. – К.: Академія, 2010. – 408 с. <p>Інформаційні ресурси</p> <p>http://194.44.152.155/elib/local/sk756566.pdf</p> <p>http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17504/</p> <p>https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/128790/monography.pdf</p>